Kultūros kirtis. Techno-iliuzija (/kultura-ir-pramogos/40605-kulturos-kirtis-techno-iliuzija)

Remigijus VENCKUS

Parašyta 2019 spalio 05

Peržiūros: 148

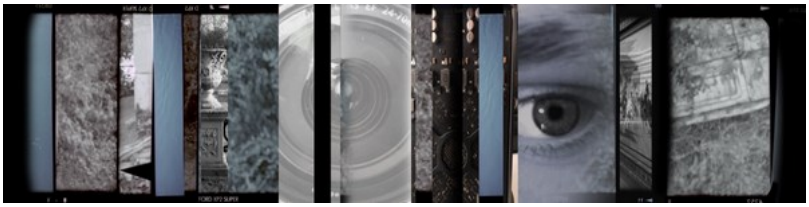

Rimanto Plungės eksperimentinės fotografijos.

Po kelių mėnesių pertraukos kviečiame skaityti rubrikos „Kultūros kirtis“ autoriaus Vilniaus Gedimino technikos universiteto Fundamentinių mokslų fakulteto Grafinių sistemų katedros profesoriaus dr. Remigijus Venckus straipsnį. Šį kartą autorius supažindina su rugsėjo 19 d. Kaune atidaryta tarptautine paroda, kurios kuratorius yra profesorius. Paroda atidaryta galerijoje „Ars et mundus“ (A. Mapų g. 20, Kaunas) ir eksponuojama iki spalio 9 d. Žiūrovams pristatoma iš Šiaulių kilusio Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto Šiuolaikinių menų katedros docento dr. Rimanto Plungės eksperimentinė fotografija, iš Katovicų (Lenkija) atvykusio medijų menininko Roberto Liseko vaizdo projekcijos ir performansai.

Parodos koncepciją „Techno-iliuzija“ padiktavo dabarties gyvenamosios sąlygos. Ne paslaptis, kad gyvendami technologijomis grįstoje aplinkoje kiekvieną dieną susiduriame ne tik su jų vartojimo metu iškylančiomis problemomis, bet ir su tam tikru mūsų tikrovės pasikeitimu.

Tyrinėti nuo technologijų priklausomą tikrovės realumą skatina dauginama ir fragmentuojama informacija apie mus pačius: mūsų darbą, laisvalaikį, rūpesčius, ir net apie tai kaip atrodome. Jau tapo įprasta, jog dirbame spoksodami į kompiuterio ekraną, pramogaujame naršydami internete, įstrigę automobilių spūstyje „ištįsusį“ laiką „užmušinėjame“ stebėdami draugų ir ne visiškai pažįstamų asmenų pranešimus socialiniuose tinkluose.

Tad nuolat kintančios technologijos skatina profesionalius menininkus ieškoti ir tarpusavyje derinti įvairias raiškos priemones, naujoviškai realizuoti meno idėjas bei originaliai atskleisti laikotarpio tikrumo ir netikrumo problemas.

(http://www.snaujienc
option=com_wbadve

(http://www.snaujienc
option=com_wbadve

(http://www.snaujienc

Parodoje eksponuojamų Rimanto Plungės sukurtų nuotraukų meninę kalbą galima vadinti fotografijos technikos tyrimu arba audiovizualinės medijos analize. Kūryba yra pagrįsta aktualiais klausimais, kuriuos menininkas gvildena jau daug metų. Jam yra aktuali iš medijų ekologijos ir aplinkos psichologijos diskursų išplaukianti problematika.

Išradingai ieškodamas bei plėtodamas savąjį braižą R. Plungė ne tik taiko, bet ir tuo pačiu metu analizuoja skirtingas atvaizdų kūrimo priemones, jas darniai jungia tarpusavyje. Ieškodamas netikėto, nejprasto vizualinio efekto menininkas suvienija skirtingą laikmetį reprezentuojančias vaizdų kūrimo bei reprodukavimo priemones.

Autorius yra būtent tas meno eksperimentatorius, kuriam visos techninės priemonės yra priimtinos ir nekeliančios baimės. Jas prisijaukindamas R. Plungė ieško gana organiškai gimstančio ir stebinančio atvaizdo. Kiekviena technologija atspauduose palieka ją gana prasmingai reprezentuojančius pėdsakus.

Čia mes matome juostelės fizinį atspaudą, mechaninį jos apdorojimą/intencionalų naikinimą, o tuo pačiu metu aiškiai suprantame, jog fotografiniai koliažai yra skenuoti. R. Plungės kūryba rodo, kad meninės priemonės gali darniai sugyventi tarpusavyje, o minimaliame kadre gali atsiverti labai daug netikėtumų ir nutylėjimų…

Viena vertus, menininkas kuria savo poeziją, kuri reikalauja neišsakytas prasmes atrasti pačiam žiūrovui, antra vertus, fotografija mūsų klausia apie tai, kaip šiuolaikinėje technokultūroje keičiamės mes patys.

Tad skaitmeninių ir analoginių atvaizdų kaita byloja apie mūsų pačių dalyvavimą dabarties diskurse: pavyzdžiui, technika keičia mūsų kasdienius ritualus, nauji aparatai perduoda skaitmeninį signalą ir taip užima analoginio vietą, aparatinių priemonių integravimas į kūną keičia ne tik jo išvaizdą, bet – kai kuriais atvejais – net kūnų tarpusavio sąveiką. Taigi R. Plungė labai subtiliai mums pasakoja apie mūsų pačių pokyčius ir užuominomis klausia – ar viso to mes tikrai norime…

Lenkų menininkas Robert Lisek yra eksperimentinio medijų meno atstovas. Jo kūrybos centre – šiuolaikinių technologijų meninis tyrimas. Tarpusavyje puikiai dera tiek menininko, tiek mokslininko interesai. Jo kūrybos pagrindinis instrumentas – savigeneruojančios technologijos (angl. self-generating technologies). Išgaunami vizualiniai ir akustiniai efektai mus tuo pačiu metu ir baugina, ir kelia smalsumą. Taip nutinka todėl, kad technologijos – kurios pačios generuoja atvaizdus, gamina klaidas bei jas jungia tarpusavyje – atrodo, yra visiškai nepaisančios mūsų norų bei intencijų.

Tad R. Lisek menas tarsi atsigręžia į tai, ką vadiname kodavimu ir dekodavimu, kuria vizualines asociacijas su genetika ir genetinio kodo iškraipymu. Dėmesį sukausto tai, ką vadiname dirbtiniu intelektu. Vienu metu jį galime suvokti ir kaip prižiūrimą, ir kaip ryžtingai savarankišką „subjektą“. R. Lisek mums demonstruoja konceptualų medijų meną, kur klaidos generavimas ir iš jos gimstančios naujos bei netikėtos struktūros gali būti laikomos jo kūrybos privalumu.

Menas reprezentuoja kūrėjo interesus, apimančius postkonceptualaus meno, taktilinių medijų, dabarties aplinkos bei socialinių problemų spektrą. R. Lisek galima laikyti meno pionieriumi, kurio veikloje yra taikomas ir analizuojamas dirbtinis intelektas, kur keliami aktualūs klausimai neatsiejami nuo žmogaus-mašinos ir žmogaus-kompiuterio sąsajos koncepcijos. Jo medijų kūriniai demonstruoja vaizdo ir garso sintezę, nulemtą generuojamų ir specifiškai taikomų algoritmų.

Tad menas, – kuris yra grįstas technologijų inovacijomis – rodo, kad iš jo kylantys naratyvai byloja apie jo (meno) savybes, nulemtas pačios technologijos; tai lyg menas, kuris pats pasakoja apie save ir atsakingas yra tik sau.

Tad jei norite pamatyti meno kūrinį, kuris kalba apie save ir sau, arba technologiją, save demonstruojančią sau, tuomet verta stebėti R. Lisek kūrybos rezultatus. Čia grožis ir estetinis pasigėrėjimas atsiveria pačioje technologijoje ir ženklina meno praktikoje darniai įprasminamą technoestetiką.

Paminėtina, kad ši paroda yra tarptautinio projekto „CreArt“ dalis. Tai nuo 2012 metų vykdomas tarptautinis kultūrinio bendradarbiavimo projektas, jungiantis 12 Europos vidutinio dydžio miestus. Jo tikslas – suteikti menininkams galimybę pristatyti savo kūrybą Europoje, skatinti kūrybiškumą, bendradarbiavimą, meno mainus.

Projektas siekia įsteigti nuolatinę ir profesionalią mobilumo, mainų ir bendro darbo patirties tarp menininkų, grupių ir organizacijų, kultūros operatorių, švietimo institucijų ir plačiosios visuomenės sistemą, sukuriant meninės kūrybos tinklą tarp vidutinio dydžio miestų (daugiau informacijos apie CreArt www.CreArt2-eu.org).

Skaitytojams norime priminti, kad prof. dr. R. Venckaus kritikos tekstus, parengtus ir publikuotus 2002–2018 m. galite skaityti elektroniniame archyve www.culture.venckus.eu. Apie jo kūrybą ir akademinę veiklą galite sužinoti apsilankę asmeninėje svetainėje www.venckus.eu. Šio straipsnio autorius tikisi sulaukti skaitytojų komentarų ir patarimų, kuriuos galite pateikti el. paštu remigijus@venckus.eu (mailto:remigijus@venckus.eu). (mailto:remigijus@venckus.eu.)

Rimanto Plungės eksperimentinės fotografijos.

Bendrinti
Patinka Prisijungti to see what your friends like.

0 komentarų Rikiuoti pagal: **Seniausi**

Rašyti komentarą...

Facebook komentarų įskiepis

Kitas **(/kultura-ir-pramogos/40606-lietuvos-buriavimo-150-meciui-ir-siauliu-buriavimo-85-meciui-buriavimas-ir-buriuotojai-siauliuose-9)**

(http://www.snaujienc
option=com_wbadve

(http://www.snaujienc
option=com_wbadve
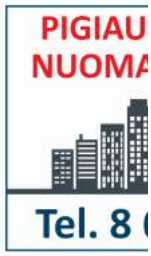

(http://www.snaujienc
option=com_wbadve
Padovanc
pi

Gelb
(http://www.snaujienc
option=com_wbadve